

nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

Nieuwsbrief

Plantenziekten en plagen in openbaar groen

Nummer 1, juni 2010

Plagen, ziekten en onkruiden vormen van oudsher een bedreiging voor gezonde bomen en planten. Daar komen exotische planten, plagen en ziekten bij die in nieuwe gebieden kunnen overleven en daar inheemse soorten in het nauw drijven. De nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit (AID, PD en VWA bouwen aan één nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit) heeft als taak de plantgezondheid in teelt en groene ruimte te beschermen en te bevorderen.

Loofbomen en struiken weg door Oost-Aziatische boktor

Afgelopen december heeft de nieuwe VWA in de gemeente Boskoop twee larven van de Oost-Aziatische boktor (*Anoplophora chinensis*) en enkele uitvliegaten in een singelbeplanting gevonden. Om te voorkomen dat de boktor zich in het gebied vestigt, zijn alle loofbomen en struiken in het gebied, met een straal van 100 meter rond de vondst, verwijderd. Daarnaast is er in de directe omgeving van de vondst, in een straal van 200 meter, intensief geïnspecteerd in openbaar groen, particuliere tuinen en op bedrijven.

Het ministerie van LNV heeft in maart aanvullende maatregelen afgekondigd, waaronder de inspectie van de groene ruimte binnen de twee kilometer zone. Nagenoeg zijn alle particuliere tuinen en het openbaar groen door PD inspecteurs gecontroleerd. Er zijn tot nu toe geen nieuwe vondsten van de boktor.

Inhoudsopgave

[Loofbomen en struiken weg door Oost-Aziatische boktor](#)
[Eikenprocessierups aan de start van seizoen 2010](#)
[Convenant en veldgids invasieve waterplanten](#)
[Nieuwe veroorzaker bladvlekkenziekte in laurierkers](#)
[De buxusmot, een nieuwe aantaster van buxus](#)

Aan- of afmelden nieuwsbrief?

- 1 U kunt zich aanmelden voor deze digitale nieuwsbrief door een e-mail te sturen naar pd.info@minlnv.nl, onder vermelding van 'Aanmelding nieuwsbrief plantenziekten en plagen in openbaar groen'. Wenst u in de toekomst geen nieuwsbrief meer te ontvangen, dan kunt u zich via dit mailadres afmelden.
- 2
- 3

Ook in de gemeente Westland zijn na een vondst in augustus 2009 in een straal van 100 meter rond de vondst alle loofbomen en struiken verwijderd.

De Oost-Aziatische boktor komt van nature niet in Nederland voor. De boktor is zeer schadelijk voor loofbomen en struiken, maar veroorzaakt geen schade aan (hout in) huizen. Als de boktor zich vestigt, heeft dit ingrijpende gevolgen. Dit betekent dat de boktor zich verder verspreidt in parken, bossen en tuinen én dat de handel en export van plantmateriaal onder druk komt te staan.

Meer informatie op de website www.minlnv.nl/aziatischeboktor

Eikenprocessierups aan de start van seizoen 2010

Op 7 april werden de eerste meldingen gedaan van uitkomst van eikenprocessierups uit de eipakketten. In de daaropvolgende drie weken was het prima weer voor de ontwikkeling van de rupsen. Begin mei waren de rupsen net in het tweede larvale stadium toen het weer kouder en natter werd. Dit heeft de ontwikkeling van eikenprocessierups vertraagd, maar geen hoge sterfte van rupsen tot gevolg gehad. Door het koude en natte weer werden bespuitingen uitgesteld. Wanneer wel onder deze omstandigheden is gespoten, zal dit een lagere effectiviteit hebben.

Tijdens het koude en natte weer aten de rupsen weinig en was de kans groot dat het middel van het blad wegspoelde. Half mei zijn de eerste rupsen in het derde stadium waargenomen. Door het relatief koude weer is de periode, waarin nog kon worden gespoten, verlengd tot 5 juni. Tegen die tijd kwamen de rupsen in het vierde stadium en werd het toedienen van bestrijdingsmiddelen niet meer aanbevolen. In de derde week van juni bevinden de rupsen zich veelal in het vijfde en soms zesde stadium en komen zij voor in processies op de stam. Ook worden duidelijk zichtbare nesten gemaakt. De kans op brandharen in de lucht neemt toe en er worden meldingen van overlast gedaan. Het is belangrijk om in juni de bespoten bomen te controleren op aanwezigheid van nesten en de nesten, die tot overlast kunnen leiden, te verwijderen.

Op grond van de huidige verspreiding van eikenprocessierups heeft het Aanspreekpunt eikenprocessierups een kaart met risicogebieden voor het aantreffen van de eerste nesten van eikenprocessierups opgesteld. Deze kaart is te downloaden via de website.

Meer informatie op de website www.minlnv.nl/eikenprocessierups

Convenant en veldgids invasieve waterplanten

Sommige exotische aquarium- of vijverplanten veroorzaken grote problemen in onze natuur, bijvoorbeeld als mensen hun overtollige aquarium- of vijverplanten in de sloot gooien. Door de massale groei raken waterafvoeren verstopt en worden inheemse waterplanten verdrongen. De Waterschappen zijn jaarlijks enkele miljoenen euro's kwijt aan de bestrijding van invasieve waterplanten. De planten zorgen ook voor overlast voor recreanten op het water: motoren van boten kunnen vastlopen door de planten. Om dit probleem aan te pakken, hebben eind februari het Ministerie van LNV, de Unie van Waterschappen en het bedrijfsleven

een 'Convenant Waterplanten' ondertekend. Deelnemende bedrijven gaan een aantal van de exotische waterplanten, die schade veroorzaken in de natuur, niet meer verkopen. Bij andere exotische soorten waterplanten komt een waarschuwing voor de consument. Het ministerie van LNV is een campagne gestart gericht op consumenten en mensen die via hun werk met invasieve waterplanten in contact komen. Onderdeel van deze campagne is een veldgids met de twintig meest risicovolle invasieve waterplanten. Met behulp van deze gids kan de plant worden herkend en bestrijdingsmaatregelen worden genomen. De veldgids is in mei verspreid en te downloaden via de website.

Meer informatie op de website www.minInv.nl/invasieve-waterplanten

Nieuwe veroorzaker bladvlekkenziekte in laurierkers

Eind 2008 lukte het op sommige percelen laurierkers (*Prunus laurocerasus*) niet meer om de bladvlekkenziekte te bestrijden. De bladvlekken worden voornamelijk veroorzaakt door verschillende soorten schimmels. Hierbij ontstaan in eerste instantie bruine vlekjes op het blad, die vervolgens uit het blad vallen waardoor er gaten in het blad ontstaan. Deze symptomen worden ook wel aangeduid als hagelschotziekte.

Uit nader onderzoek is gebleken dat symptomen ook kunnen worden veroorzaakt door de bacterie *Xanthomonas arboricola* pv *pruni*. Deze bacterie tast alleen Prunussoorten aan (zoals pruim, kers, perzik en de veel in openbaar groen en tuinen aangeplante laurierkers).

Vanwege Europese wetgeving worden bij boomkwekers waar deze bacterie wordt aangetroffen, maatregelen opgelegd om de ziekte uit te roeien. In 2009 hebben ca. 30 kwekers hiermee te maken gekregen. Door deze ziekte zal de plant in het algemeen niet sterven, maar de sierwaarde wordt door de gaten in het blad wel aangetast. Er is geen onderzoek gedaan naar het voorkomen van deze ziekte in plantsoenen en tuinen.

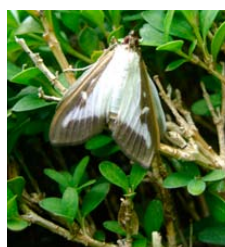
De ziekte verspreidt zich met ziek plantmateriaal via contact en via water. Er zijn geen middelen beschikbaar om de ziekte te bestrijden. Verspreiding kan worden voorkomen door zieke planten en de omliggende prunussen geheel te verwijderen. Eventueel kan ook worden volstaan met:

- het helemaal terug snoeien van de plant tot maximaal 5 cm;
- het verwijderen van al het plantmateriaal en
- het voorkomen van hergroei gedurende 5 maanden.

Op plaatsen waar zieke planten zijn verwijderd lopen nieuw aangeplante prunussen de eerste maanden het risico van herbesmetting vanaf de bodem.

De buxusmot, een nieuwe aantaster van buxus

Een nieuwe uitheemse plaag bedreigt de buxus in Nederland. Het betreft de buxusmot (*Glyphodes perspectalis*), die in 2007 voor het eerst in Nederland werd aangetroffen. De buxusmot was tot dat moment alleen bekend in Azië. In 2009 ontving de toenmalige Plantenziektenkundige Dienst (PD) voor het eerst schademeldingen door deze rupsen. Gezien de gestage uitbreiding, zal deze nieuwe plaag zich waarschijnlijk langzaam maar zeker over heel Nederland verspreiden.

De mot ontwikkelt minimaal twee generaties per jaar. De schade, die de rups van de buxusmot veroorzaakt, is aanzienlijk. De aanwezigheid valt het eerst op, doordat delen van de plant kaal worden. De rupsen zijn gedurende het hele groeiseizoen actief en kunnen de buxus volledig kaalvreten, waardoor deze zal afsterven.

Controleer vanaf het vroege voorjaar op de aanwezigheid van rupsen en start zonodig met de bestrijding. Daarmee wordt de toename van de populatie voorkomen.

Meer informatie over herkenning en bestrijding op de website op de pagina [Buxusmot](http://www.vwa.nl/onderwerpen/plantenziekten/dossier/buxusmot) (www.vwa.nl/onderwerpen/plantenziekten/dossier/buxusmot)

Colofon

Samenstelling: Barbara Froehling
Eindredactie: Maarten Steeghs
Vormgeving: Bedrijfsuitgeverij, DB i.o.

Nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit

Geertjesweg 15, 6706 EA Wageningen
Postbus 9102, 6700 HC Wageningen
Tel. 0317-496911, Fax: 0317-421701
Internet: www.nieuwevwa.nl
E-mail: pd.info@minlnv.nl